

23. İngilizce Şimdiki Zaman Konu Anlatımı (www.konuanlatimi.com)

Merhaba,

“Hocam zamanlara kaçınıcı videoda geçeceğiz?”, “Hocam zamanlara daha geçmeyecek miyiz?”, “Hocam tensleri ne zaman anlatacaksınız?” Bu sorularınızın hepsi bu videoda yanıt buluyor. Bu videoda İngilizcedeki en basit zamanımız olan şimdiki zamanı anlatacağım. Ancak şunu hatırlatmakta fayda var; İngilizce zamanlardan ibaret değil veya İngilizcede zamanları öğrendikten sonra her şeyi öğrenmiş olmuyoruz. Aslına bakarsanız zamanlar İngilizcenin en fazla yüzde yirmisini oluşturuyor. Zamanların haricinde öğrenmemiz gereken onlarca konu var. Zamanların peş peşe anlatılması kafa karışıklığına neden olabileceği için aralara bu konuları serpiştireceğim. İngilizcede 12 tane zaman olduğu için de bu biraz zaman alacak.

Gelelim şimdiki zamana. İngilizcede zamanlar anlatılırken, bir İngilizce öğretmeni olarak bile anlamadığım bir nedenden ötürü geniş zamanla başlanıyor. Geniş zaman bana göre İngilizcedeki en zor zamanlardan biri, belki de en zoru. İnsanı İngilizce öğrenmekten soğutan bu zamanı ikinci sıraya alarak öğrenci dostu şimdiki zamanla başlamak istiyorum.

Şimdiki zaman, “geliyor, gidiyor, yapıyor, ediyor” şeklinde, fiilin sonunda -iyor takısının olduğu zaman.

Ben okula gidiyorum.

O ödevini yapıyor.

Onlar akşam yemeği yiyor.

gibi cümleler şimdiki zaman cümlelerine örnek. İlk önce cümlelerin nasıl kurulduğunu görelim, ardından bu zamanın nerelerde kullanıldığını öğrenelim. İlk olarak, tahtadaki olumlu cümleleri inceleyelim. Her zamanki gibi olumlu cümleye özneyle başlıyoruz ve ardından o özneye uygun bir yardımcı fiil getiriyoruz. Şimdi fiili getireceğiz. Bir önceki videomu izlediyseniz, fiili bu şekilde yalın halde getirdiğimizde emir vermiş olduğumuzu hatırlayacaksınız... Fiili emir formundan kurtarıp, sonuna -iyor anlamına gelen bir şey eklememiz gerekiyor ki bu da -ing veya İngilizce okunuşuyla [ayenci]:

I am going...

He is doing...

They are eating...

Buraya kadar cümlelerimizin anlamları:

Ben gidiyorum.

O yapıyor.

Onlar yiyor.

oldu. Nereye gittiklerini, ne yaptıklarını ve ne yediklerini belirtmek için fiilden sonra nesnemizi getirelim:

I am going to school.

He is doing his homework.

They are eating dinner.

Birinci cümledeki to kelimesinin -e/-a yönelme takısı olduğunu söylemekten dilimde tüy bitti. İkinci cümledeki his kelimesinin oraya niçin geldiğini de geçen derste anlatmıştım; öyleyse sorun yok. Hadi şimdi bu cümleleri olumsuz yapalım. Her zamanki gibi, yardımcı fiilin yanına not yazıyoruz:

I am not going to school.

He is not doing his homework.

They are not eating dinner.

Bunları kısaltarak da okuyup yazabiliriz:

I am not going to school.

He isn't doing his homework.

They aren't eating dinner.

“Hocam am not’ı niye kısaltmadınız?” demeyin çünkü kısaltmıyor. Bazı eğitim videolarında amn’t diye bir şey varmış gibi öğretilse de, öyle bir şey yok, siz bana inanın. Şimdi de yardımcı fiili cümlelerin başına taşıyarak evet-hayır soru yapalım:

Am I going to school?
Is he doing his homework?
Are they eating dinner?

Buraya kadar gelmişken olumsuz soru yapmamak olmaz:

Am I not going to school?
Isn't he doing his homework?
Aren't they eating dinner?

Gördüğünüz gibi, amn't diye bir şey olmadığı için bu şekilde yaptık. Konuşma dilinde sıkça kullanılan şu yapıyı da tercih edebilirdik tabi:

Aren't I going to school?

Wh- soru kelimeleriyle soru sormak istersek de, yukarıda kurduğumuz soru cümlesi formunun en başına bu kelimeleri yazıyoruz:

Why am I going to school?
Where is he doing his homework?
When are they eating dinner?

gibi. Kurallar ne kadar tanıdık geliyor değil mi? Ders sırlamasını yaparken doğrudan şimdiki zamanla başlasaydım belki şu anda bu kadar kolay anlayamayacaktınız. İzlemeniz gereken sıra ve uygulamanız gereken yöntemler konusunda bana güvenebilirsiniz. Derslerden sonra konu tekrarı yapma, alıştırma çözme ve kelime ezberleme gibi konularda da ben size güveniyorum.

Cümle yapısını yeterince anladıysanız biraz da -ing takısı üzerinde yoğunlaşalım. Türkçedeki -iyor anlamını veren bu takı, bazen sonuna geldiği fiillerde ufak tadilatlar yapmayı gerektiriyor. Mesela, fiilimiz e harfiyle bitiyorsa, -ing eklemekten önce e harfi düşüyor:

write - writing
smile - smiling

Ya da, fiilimizin son hecesi sessiz + sesli + sessiz harf şeklinde bitiyorsa, en sondaki sessiz harfi iki kere yazıyoruz:

sit - sitting
run - running

Burada parantez açıyorum: Bu son harf w, x veya y ise, yan yana okuması çok zor olacağından bu harfleri tekrar yazmıyoruz:

play - playing
mix - mixing

Ve fiilimiz -ie harfleriyle bitiyorsa bunu -ying ile değiştiriyoruz:

lie - lying
die - dying

Bu kadar çok kuralı nasıl ezberleyeceğim diye düşünmeyin çünkü bunları gözünüz ve kulağınız zamanla öğrenecek. Yani şimdilik bunlara takılmayın.

Şimdi anlatacaklarım tüm zamanlar için geçerli. Bir cümlede, eylemin nerede gerçekleştiğini belirtmek için yer zarfı, ne zaman gerçekleştiğini belirtmek içinse zaman zarfı kullanmak isteyebilirsiniz. Mesela, "Ders çalışıyorum" cümlesine önce bir yer zarfı ekleyelim:

I'm studying at the library.

"At the library", yani "kütüphanede" ifadesi bu cümlenin yer zarfı oldu. Burada neden "at" kullandığımı anlamayanlar dönüp önce kendilerine, ardından 11. videoma bakabilirler. Şimdi de bir zaman zarfı ekleyelim ama bu cümle şimdiki zamanda olduğu için ona yakışan bir zaman zarfı olsun:

I'm studying at the library now.

“Şimdi” anlamına gelen now zaman zarfını yer zarfından sonra yazdığımıza dikkat edin. Normal sıralama bu şekilde ama devrik cümleler hatalı kabul edilmediği için bu zaman zarfını cümlelerin en başına da yazsak yanlış olmaz:

Now, I’m studying at the library.

Şimdiki zamanda sıkça kullanılan diğer zaman zarfları da şunlar:

at the moment = şu anda

at this moment = şu anda

right now = tam şimdi

just now = tam şimdi

currently = şu anda

nowadays = bugünlerde

Son olarak, şimdiki zamanın kullanım yerlerinden bahsetmek istiyorum çünkü bu noktada İngilizce ve Türkçenin yolları biraz ayrılıyor. Türkçede sonu -iyor ile biten her cümleyi İngilizcede şimdiki zamanla kurmuyoruz. Mesela, şu meşhur “Seni seviyorum” cümlesinin neden “I’m loving you” şeklinde söylenmediğini hiç düşündünüz mü? O şekilde söylemiyoruz, çünkü şimdiki zaman İngilizcede gerçekten de o anda olan olayları anlatmak için kullanılıyor. Daha geniş bir zaman dilimini vurgulayan cümleler kurmak için daha geniş bir zaman kullanıyoruz ki onu da iki ders sonra öğreneceğiz.

Şimdiki zaman bazen de gelecekte yapmayı planladığımız şeyler için kullanılıyor. Bu durum Türkçede de var. Örneğin, “Yarın New York’a uçuyorum” cümlesi, gelecek zamanı anlatmasına rağmen hem Türkçede hem de İngilizcede şimdiki zamanla kuruluyor:

I’m flying to New York tomorrow.

(www.konuanlatimi.com)